



KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia XXX r.
[...] (2021) XXX draft

ANNEXES 1 to 5

ZAŁĄCZNIKI

do

KOMUNIKATU KOMISJI

Wytyczne w sprawie pomocy państwa na sieci szerokopasmowe

ZAŁĄCZNIK I – MAPY

1. ZAKRES

- (1) W załączniku przedstawiono zalecane metody dotyczące sposobu sporządzania map w celu wsparcia interwencji w ramach pomocy państwa na rzecz rozwoju sieci stacjonarnych i ruchomych.
- (2) Celem jest zwiększenie przejrzystości metod gromadzenia i oceny informacji na temat dostępności i parametrów sieci.
- (3) W załączniku wymieniono następujące elementy w odniesieniu do stacjonarnych sieci dostępowych oraz ruchomych i stacjonarnych bezprzewodowych sieci dostępowych:
 - i. kryteria, które należy stosować w celu określenia parametrów sieci; oraz
 - ii. informacje, które właściwe organy publiczne mogą gromadzić w celu sprawdzenia dokładności dostarczonych informacji; oraz
 - iii. dodatkowe informacje na temat infrastruktury, których właściwe organy publiczne mogą zażądać od operatorów w szczególnych sytuacjach, jeżeli jest to należycie uzasadnione w celu przeprowadzenia szczegółowej oceny¹.

2. CEL I DEFINICJE

- (4) Celem sporządzania map jest uzyskanie obiektywnej reprezentacji „możliwych do osiągnięcia parametrów”, na których można polegać w „warunkach szczytowego obciążenia sieci”.
- (5) Konieczna jest charakterystyka „możliwych do osiągnięcia parametrów” co najmniej w zakresie prędkości pobierania i wysyłania danych, na których można polegać w warunkach szczytowego obciążenia sieci.
- (6) Organy publiczne odpowiedzialne za interwencję publiczną mogą określić również inne kryteria dotyczące parametrów w celu scharakteryzowania parametrów sieci w warunkach szczytowego obciążenia sieci (takich jak np. opóźnienia, utrata pakietów, błędne pakiety, wahania opóźnienia, dostępność usługi²). Państwa członkowskie mogą się na to zdecydować, aby lepiej ukierunkować interwencję publiczną w celu usunięcia niedoskonałości rynku oraz zapewnić odpowiednią skokową zmianę.
- (7) Okres szczytowego obciążenia sieci to czas w ciągu dnia – zwykle jest to jedna godzina – w którym obciążenie sieci jest zazwyczaj maksymalne³. Okres

¹ W stosownych przypadkach informacje te mogą być traktowane jako poufne zgodnie z prawem krajowym.

² W odniesieniu do tych kryteriów jakości należy stosować specyfikacje techniczne określone przez BEREC: poziom błędnych pakietów IP (Y.1540); współczynnik utraty pakietów IP (Y.1540); opóźnienie pakietów IP w pętli (RFC 2681); zmienność opóźnienia przekazu pakietów IP (RFC 3393); dostępność usługi IP (Y.1540).

³ BEREC BoR (20) 165.

szczytowego obciążenia sieci może być różny w poszczególnych państwach członkowskich i regionach. W związku z tym, aby określić okres szczytowego obciążenia sieci stanowiący największe wyzwanie, należy skonsultować się z krajowymi organami regulacyjnymi.

- (8) „Warunki szczytowego obciążenia sieci” są to warunki, w jakich zgodnie z oczekiwaniami będzie funkcjonować sieć w „okresie szczytowego obciążenia”. Odpowiednie warunki w okresie szczytowego obciążenia sieci wymieniono w sekcji 3.1 w odniesieniu do stacjonarnych sieci dostępowych oraz w sekcji 4.1 w odniesieniu do ruchomych i stacjonarnych bezprzewodowych sieci dostępowych.
- (9) Sporządzanie map musi odbywać się na poziomie adresów w przypadku sieci stacjonarnych i stacjonarnych bezprzewodowych sieci dostępowych, biorąc pod uwagę „lokal, przez który przechodzi infrastruktura”, oraz na poziomie adresów lub na podstawie podziału w układzie siatki o wymiarach oczek maksymalnie⁴ 100x100 metrów⁵ w przypadku sieci ruchomych.
- (10) „Lokal, przez który przechodzi infrastruktura” oznacza lokal, który może zostać podłączony w krótkim czasie i przy opłacie za aktywację w normalnej wysokości dla użytkownika końcowego, niezależnie od tego, czy lokal ten jest podłączony do sieci. Zainteresowana strona może zgłosić dany lokal jako lokal, przez który przechodzi infrastruktura, jedynie wtedy, gdy na wniosek użytkownika końcowego zobowiąże się do podłączenia go i aktywowania usługi w ciągu czterech tygodni od dnia złożenia wniosku, pobierając opłaty za aktywację w normalnej wysokości, to znaczy bez żadnych dodatkowych lub wyjątkowych kosztów, a w każdym przypadku w wysokości nieprzekraczającej średniej opłaty za aktywację w danym państwie członkowskim.
- (11) Dostarczając informacji na temat parametrów swoich sieci, zainteresowane strony powinny przestrzegać najwyższych norm naukowych i zawodowych. W szczególności metodyka i techniki stosowane do celów sporządzania map powinny wynikać z przyjętych norm zawodowych.
- (12) Przekazując dane dotyczące parametrów, operatorzy muszą uwzględnić wszelkie wąskie gardła, które mogłyby uniemożliwić im faktyczne osiągnięcie deklarowanych parametrów (np. sieć dosyłowa). Jeżeli operatorzy nie potwierdzą, że dostarczyli informacji na tej podstawie, państwa członkowskie mogą nie uwzględnić tych informacji.
- (13) Jeżeli chodzi o alternatywne metody sporządzania map, np. w przypadku sieci stacjonarnych z komutacją pakietów, w należycie uzasadnionych przypadkach organy publiczne w ramach alternatywy mogą zaproponować zastosowanie 20 % współczynnika wykorzystania najbardziej obciążonych łączy (wąskich gardeł) określanego jako średnia prędkość przepływu podzielona przez prędkość nominalną w okresie szczytowego obciążenia sieci. W przypadku sieci bezprzewodowych i ruchomych organy publiczne mogą zaproponować alternatywną metodę, np. w zakresie obliczania 95 % prawdopodobieństwa pokrycia radiowego na granicy

⁴ Preferowane są mniejsze siatki (20x20 metrów).

⁵ Dane należy dostarczać w postaci obszarów geograficznych (wielokątów) (dane rastrowe i wektorowe).

komórki lub obliczania nominalnego obciążenia komórki⁶ nie mniejszego niż 50 %⁷. W każdym przypadku, niezależnie od zastosowanej metody, wszystkie dane dotyczące parametrów sieci należy przedstawić w kontekście „warunków w okresie szczytowego obciążenia sieci” zgodnie z pkt (8).

3. ZALECANA METODA SPORZĄDZANIA MAP PRĘDKOŚCI STACJONARNYCH SIECI DOSTĘPOWYCH

3.1. KRYTERIA DOTYCZĄCE SPORZĄDZANIA MAP PRĘDKOŚCI STACJONARNYCH SIECI DOSTĘPOWYCH

- (14) Do celów przedmiotowej metody sporządzania map państwa członkowskie muszą zwrócić się do zainteresowanych stron o dostarczenie informacji na temat prędkości zapewnianej przez ich sieć w warunkach szczytowego obciążenia.
- (15) Warunki szczytowego obciążenia oznaczają sytuacje, w których minimum 20 % użytkowników jest aktywnych i nadaje równoległe z nominalną prędkością szczytową zapewnioną przez operatora każdemu z nich, zarówno w kierunku od, jak i do klienta, co odpowiada definicji normalnego współczynnika nadsubskrypcji⁸.

3.2. INFORMACJE DO CELÓW WERYFIKACJI – NAJLEPSZE PRAKTYKI

- (16) Aby ograniczyć ryzyko oportunistycznych zachowań zainteresowanych stron i zapewnić, aby dostarczone informacje były wystarczające, spójne i aby można było na nich polegać w sposób wiarygodny w celu uniknięcia opóźnień w świadczeniu usług na obszarze docelowym, właściwe organy publiczne sporządzające mapy mogą podjąć decyzję o zwróceniu się do zainteresowanych stron o przedstawienie dalszych informacji dotyczących ich sieci do celów weryfikacji.
- (17) Właściwe organy publiczne mogą zwrócić się do zainteresowanych stron o przedstawienie pełnego opisu metod stosowanych do obliczania ich możliwych do osiągnięcia parametrów, w tym m.in.:
 - i. zastosowanej technologii sieci dostępowej (FTTH, FTTB, ADSL, VDSL, VDSL + wektorowanie DOCSIS.x itp.) wraz z pełną specyfikacją odpowiedniej normy;
 - ii. topologii sieci (np. P2P lub P2MP), w tym uproszczonego wykresu odzwierciedlającego fizyczny układ przewodów/światłowodów (np. topologia drzewa w gigabitowej pasywnej sieci optycznej (GPON));
 - iii. łączy stanowiących wąskie gardło w topologii sieci określonych jako

⁶ „Obciążenie komórki” oznacza średni odsetek zasobów stacji bazowej wykorzystywanych przez użytkowników końcowych w odniesieniu do określonej usługi.

⁷ Jeżeli uzyskane obciążenie komórki jest mniejsze niż 50 %, operatorzy powinni to odpowiednio uzasadnić właściwym organom publicznym.

⁸ W ramach tej samej infrastruktury sieciowej można zapewnić użytkownikom końcowym bardzo różne poziomy parametrów, w zależności od liczby użytkowników zwielokrotnionych na łączach stanowiących wąskie gardło oraz od ich nominalnej prędkości. Parametry zależą od liczby równoległe aktywnych użytkowników (która wzrasta w warunkach szczytowego obciążenia sieci). W ramach takiego „statystycznego zysku multipleksacji” (minimum 20 % oznaczające poziom aktywności 1:5) wymaga się również od operatorów stosowania wystarczająco dokładnych modeli podziału ruchu użytkowników.

segmenty sieci o większym statystycznym zysku multipleksacji, w tym jasnych informacji dotyczących albo (i) współczynnika nadsubskrypcji zastosowanego do wymiarowania takiego łącza (np. w sieci dosyłowej), albo (ii) procesu planowania przepustowości przeprowadzonego w odniesieniu do takich łączy stanowiących wąskie gardło. W każdym przypadku organ publiczny może zażądać przedstawienia statystycznej charakterystyki możliwej do osiągnięcia prędkości dla użytkownika końcowego (np. średniej lub typowej prędkości lub prawdopodobieństwa osiągnięcia prędkości nominalnej, która ma być zapewniona użytkownikowi końcowemu w dowolnym momencie, przy jednoczesnym wskazaniu założeń modelu użytkownika).

3.3. INFORMACJE DO CELÓW SZCZEGÓŁOWEJ WERYFIKACJI – NAJLEPSZE PRAKTYKI

- (18) Właściwe organy publiczne mogą podjąć decyzję o zwróceniu się do zainteresowanych stron o przedstawienie dalszych informacji na temat elementów sieci i ich lokalizacji do celów szczegółowej weryfikacji, np. w celu dokonania przeglądu metod zastosowanych do obliczenia przedstawionych parametrów.
- (19) Właściwe organy publiczne mogą zatem zwrócić się do zainteresowanych stron o przedstawienie dalszych informacji na temat części dostępowej sieci stacjonarnej, w tym m.in.:
 - i. lokalizacji szafek i długości przewodu od szafki do gospodarstwa domowego;
 - ii. jasnych informacji dotyczących obliczania budżetu łącza (np. sposobu sporządzania map poziomu mocy odbieranego sygnału w odniesieniu do prędkości transmisji, stosowanych marginesów budżetu łącza itp.). Właściwe organy publiczne mogą zwrócić się do operatorów o przedstawienie wszystkich mających zastosowanie budżetów łączy wykorzystywanych do projektowania i wymiarowania usług sieciowych wraz z ich kluczowymi parametrami, w tym opisu metod stosowanych przez operatora do opracowania budżetu łącza oraz uzasadnienia.

4. ZALECANA METODA SPORZĄDZANIA MAP W ODNIESIENIU DO RUCHOMYCH I STACJONARNYCH BEZPRZEWODOWYCH SIECI DOSTĘPOWYCH

4.1. KRYTERIA DOTYCZĄCE SPORZĄDZANIA MAP PARAMETRÓW RUCHOMYCH I STACJONARNYCH BEZPRZEWODOWYCH SIECI DOSTĘPOWYCH

- (20) Do celów przedmiotowej metody sporządzania map państwo członkowskie powinno zwrócić się do zainteresowanych stron o obliczenie parametrów ich sieci, przy uwzględnieniu następujących zasad:
- i. należy zastosować najlepsze praktyki branżowe⁹ z uwzględnieniem wszystkich głównych skutków dla propagacji sygnału bezprzewodowego¹⁰;
 - ii. należy oprzeć obliczenia na 95 % prawdopodobieństwie osiągnięcia deklarowanych parametrów na granicy komórki¹¹, a w każdym przypadku na nie mniej niż 95 % prawdopodobieństwie osiągnięcia deklarowanych parametrów w każdym z punktów siatki, z uwzględnieniem możliwych zmian warunków propagacji wynikających ze skutków losowych oraz możliwych zmian między punktami na danym obszarze (tj. w oparciu o adres lub na podstawie podziału w układzie siatki o wymiarach oczek maksymalnie 100x100 metrów);
 - iii. należy przyjąć następujące warunki szczytowego obciążenia sieci:
 - a. w przypadku sieci ruchomych nominalne obciążenie komórki¹² nie niższe niż 50 %¹³ lub wyższe w przypadku warunków znacznie większego ruchu w okresie szczytowego obciążenia sieci;
 - b. w przypadku stacjonarnych bezprzewodowych sieci dostępowych należy zastosować oczekiwane realistyczne warunki ruchu w okresie szczytowego obciążenia sieci, aby uzyskać odpowiednie obciążenie komórki do celów obliczeń¹⁴;
 - iv. przedstawienie parametrów na użytkownika końcowego i w oparciu o anteny zewnętrzne. Jeżeli antena odbiorcza jest wspólna dla wielu

⁹ Najlepsze praktyki branżowe obejmują parametry modelowania, narzędzia, planowanie i granice błędów, które są powszechne w planowaniu systemów komunikacji bezprzewodowej i działalności w tym zakresie i które eksperci w tej dziedzinie mogliby uznać za wystarczająco wierne i poprawne, jeżeli mieliby oni zweryfikować metodykę.

¹⁰ Takich jak ukształtowanie terenu, budynki i zakłócenia przy przewidywaniu mocy odbieranego sygnału.

¹¹ „Prawdopodobieństwo na granicy komórki” oznacza prawdopodobieństwo osiągnięcia minimalnych parametrów na ostatecznej granicy obszaru objętego zasięgiem sieci (maksymalny deklarowany zasięg na danym obszarze). Obliczenia muszą opierać się na realistycznych symulacjach propagacji, obliczeniach budżetu łącza i dostatecznych marginesach.

¹² „Obciążenie komórki” oznacza średni odsetek zasobów stacji bazowej wykorzystywanych przez użytkowników końcowych w odniesieniu do określonej usługi.

¹³ Jeżeli uzyskane obciążenie komórki jest mniejsze niż 50 %, należy to odpowiednio uzasadnić właściwym organom publicznym.

¹⁴ Jeżeli nie wykorzystuje się szacunków dotyczących szczytowego natężenia ruchu, stosuje się nominalne obciążenie komórki wynoszące 90 % w przypadku stałego dostępu bezprzewodowego. Większe obciążenie komórki w przypadku stałego dostępu bezprzewodowego (w porównaniu z sieciami ruchomymi) odzwierciedla oczekiwany inny schemat użytkowania skutkujący większą konkurencją w zakresie korzystania ze wspólnych zasobów obsługującej stacji bazowej.

użytkowników końcowych, ogólne parametry należy uznać za rozłożone równo między użytkowników końcowych¹⁵;

- v. w przypadku zasięgu przy wielu technologiach¹⁶ i wielu częstotliwościach¹⁷ należy przedstawić parametry w podziale na technologię i częstotliwość roboczą, z uwzględnieniem faktycznie dostępnej szerokości pasma dla każdej częstotliwości. W przypadku korzystania z częstotliwości nielicencjonowanych należy to wyraźnie wskazać.

(21) Zgodnie z pkt (12) operatorzy muszą w szczególności uwzględnić:

- i. rodzaj¹⁸ sieci dosyłowej i jej przepustowość w odniesieniu do każdej stacji bazowej¹⁹;
- ii. w przypadku stacjonarnych bezprzewodowych sieci dostępowych – liczbę obsługiwanych lokali i lokali, przez które przechodzi infrastruktura, w każdej obliczanej siatce.

4.2. INFORMACJE DO CELÓW WERYFIKACJI – NAJLEPSZE PRAKTYKI

(22) Aby ograniczyć ryzyko oportunistycznych zachowań zainteresowanych stron i zapewnić, aby dostarczone informacje były wystarczające, spójne i aby można było na nich polegać w sposób wiarygodny w celu uniknięcia opóźnień w świadczeniu usług na obszarze docelowym, właściwe organy publiczne sporządzające mapy mogą podjąć decyzję o zwróceniu się do zainteresowanych stron o przedstawienie dalszych informacji do celów weryfikacji.

(23) Właściwe organy publiczne mogą zatem zwrócić się do zainteresowanych stron o przedstawienie pełnego opisu metod stosowanych do obliczania ich map zasięgu, w tym m.in.:

- i. modeli propagacji i kluczowych parametrów symulacji propagacji;
- ii. ogólnych informacji na temat elementów sieci, a w szczególności na temat anten (np. mocy nadawania, systemu wieloantenowego MIMO, położenia anteny);
- iii. kluczowych informacji dotyczących obliczania budżetu łącza (np. sposobu sporządzania map poziomu mocy odbieranego sygnału w odniesieniu do prędkości transmisji, stosowanych marginesów budżetu łącza itp.). Zainteresowane strony powinny przedstawić wszystkie mające

¹⁵ W przypadku stałego dostępu bezprzewodowego może to mieć miejsce w przypadku wspólnych anten dachowych dla budynku wielorodzinnego.

¹⁶ Technologie 3G UMTS i HSPA; technologie 4G LTE lub LTE-advanced; sieć 5G albo 3GPP wersja 15 (niesamodzielna sieć NR (New Radio) – siecią bazową jest sieć 4G) i samodzielna sieć NR (siecią bazową jest sieć 5G) i dalsze udoskonalenia – 3GPP wersja 16 jest opracowywana i będzie zawierać nowe specyfikacje w odniesieniu do sieci 5G. Właściwy organ może (i jest to zalecane) gromadzić informacje o technologiach opartych na 3GPP, aby znane były stosowane poziomy wersji 3GPP, ale poprzedni poziom szczegółowości jest również odpowiedni.

¹⁷ Ma to na celu oddzielenie pasm częstotliwości poniżej 6 GHz i fal milimetrowych, ponieważ wykorzystuje się je często do innych kategorii usług.

¹⁸ Światłowod, miedziany kabel Ethernet klasy operatorskiej, sieci bezprzewodowe itp.

¹⁹ W przypadku połączenia światłowodowego można z reguły przyjąć, że jest to wystarczające.

zastosowanie budżety łączy wykorzystywane do projektowania i wymiarowania usług sieciowych wraz z ich kluczowymi parametrami, w tym także opis sposobu, w jaki zainteresowana strona opracowała budżet łączy, oraz uzasadnienie;

- iv. lokalizację miejsc, w których znajdują się komórki;
- v. charakterystykę sieci dosyłowej.

4.3. INFORMACJE DO CELÓW SZCZEGÓŁOWEJ WERYFIKACJI – NAJLEPSZE PRAKTYKI

- (24) Właściwe organy publiczne mogą podjąć decyzję o zwróceniu się do zainteresowanych stron o przedstawienie dalszych informacji na temat elementów sieci i ich lokalizacji do celów szczegółowej weryfikacji, np. w celu dokonania przeglądu metod zastosowanych do obliczenia przedstawionych parametrów. Właściwe organy publiczne mogą zatem zwrócić się do zainteresowanych stron o przedstawienie dalszych informacji na temat ich sieci, w tym m.in.:
- i. liczby nadajników w każdej lokalizacji;
 - ii. wysokości nad poziomem gruntu, na jakiej znajdują się takie nadajniki;
 - iii. liczby sektorów w każdym miejscu, w którym znajduje się komórka;
 - iv. technologii stosowanej w nadajnikach, w tym systemu wieloantenowego MIMO, dostępnej szerokości pasma kanału;
 - v. efektywnej izotropowej mocy nadawania stosowanej przez każdy nadajnik.

ZALĄCZNIK II – INTERWENCJE PUBLICZNE NIEOBJĘTE ZAKRESEM STOSOWANIA ART. 107 UST. 1 TFUE

- (1) W poniższych sekcjach przedstawiono kompleksowy, ale niewyczerpujący wykaz przypadków, w których niniejsze wytyczne nie mają zastosowania. Ze względu na skumulowany charakter kryteriów określonych w art. 107 ust. 1 TFUE w przypadku niespełnienia jednego z kryteriów można wykluczyć istnienie pomocy państwa, a zatem nie ma potrzeby zgłaszania środka Komisji przed jego wdrożeniem na podstawie niniejszych wytycznych.

5. DZIAŁALNOŚĆ NIEGOSPODARCZA

- (2) Za pomoc państwa nie uznaje się pomocy na rzecz działalności, która nie ma charakteru gospodarczego²⁰, tj. nie jest wykorzystywana do oferowania towarów ani usług na rynku. W związku z tym finansowanie infrastruktury, która nie jest przeznaczona do komercyjnej eksploatacji, jest z zasady wyłączone ze stosowania zasad pomocy państwa. Dotyczy to na przykład przypadków, w których fundusze publiczne przeznacza się na budowę infrastruktury lub zamawianie usług dostępu szerokopasmowego w celu zaspokojenia własnych potrzeb administracji publicznej, takich jak łączenie między sobą wyłącznie organów publicznych za pośrednictwem „sieci zamkniętych”, których nie wykorzystuje się do żadnych celów komercyjnych²¹. W związku z tym finansowanie takiej działalności nie jest objęte zakresem stosowania zasad pomocy państwa, podobnie jak finansowanie publiczne powiązanych „sieci zamkniętych”²².
- (3) Jeżeli jednak taką sieć (np. jej dodatkową przepustowość) udostępni się do użytku inwestorom dokonującym inwestycji w sieci szerokopasmowe w celach komercyjnych lub innym operatorom, finansowanie takiej infrastruktury ze środków publicznych może stanowić pomoc państwa. Podobnie jeżeli początkowo „zamknięta sieć” następnie udostępni się do użytku komercyjnego, zasady pomocy państwa mogą mieć zastosowanie²³. Na przykład gdy organy publiczne wybierają osobę trzecią jako dostawcę usług łączności i finansują budowę sieci w celu zaspokojenia własnych potrzeb jako organów publicznych, pomoc państwa może mieć miejsce, jeżeli dostawca ten wykorzystuje tę infrastrukturę do celów innej działalności komercyjnej.
- (4) Jeżeli infrastruktura szerokopasmowa jest użytkowana zarówno do celów działalności gospodarczej, jak i niegospodarczej, jej finansowanie publiczne będzie

²⁰ Zob. zawiadomienie Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej („zawiadomienie w sprawie pojęcia pomocy państwa”), pkt 201 i nast. (Dz.U. C 262 z 19.7.2016, s. 1).

²¹ Zob. decyzja Komisji C(2007) 2212 final z dnia 30 maja 2007 r., sprawa N 46/07 – Zjednoczone Królestwo – Welsh Public Sector Network Scheme (Dz.U. C 157 z 10.7.2007, s. 3).

²² Zob. wyrok Trybunału z dnia 19 grudnia 2012 r., Mitteldeutsche Flughafen i Flughafen Leipzig-Halle/Komisja, C-288/11 P, EU:C:2012:821, pkt 42; decyzja Komisji C(2007) 2212 final z dnia 30 maja 2007 r., sprawa N 46/07 – Zjednoczone Królestwo – Welsh Public Sector Network Scheme (Dz.U. C 157 z 10.7.2007, s. 3).

²³ Zob. decyzja Komisji C(2011) 3498 final z dnia 23 maja 2011 r., sprawa SA.31687 (N 436/2010) – Włochy – Broadband in Friuli Venezia Giulia (Project Hermes) (Dz.U. C 274 z 17.9.2011, s. 3) oraz decyzja Komisji C(2010) 5696 z dnia 11 sierpnia 2010 r., sprawa N 407/09 – Hiszpania – Optical fibre Catalonia (Xarxa Oberta) (Dz.U. C 259 z 25.9.2010, s. 1).

podlegało zasadom pomocy państwa wyłącznie w zakresie, w jakim będzie obejmowało koszty związane z daną działalnością gospodarczą²⁴. Aby nie podlegać zasadom pomocy państwa w odniesieniu do działalności gospodarczej, państwa członkowskie muszą zadbać o to, aby finansowanie publiczne działalności niegospodarczej nie było wykorzystywane do subsydiowania skróśnego działalności gospodarczej podmiotu, na przykład przez zapewnienie, aby operator korzystający z sieci do celów komercyjnych płacił cenę rynkową za takie korzystanie z sieci, oraz przez ograniczenie finansowania publicznego wyłącznie do kosztów netto (w tym kosztu kapitału) działalności niegospodarczej, które należy wyodrębnić w oparciu o wyraźny rozdział rachunkowości²⁵.

6. BRAK ZASOBÓW PAŃSTWOWYCH/BRAK SELEKTYWNOŚCI

6.1. NIEPIENIĘŻNE ŚRODKI PO STRONIE POPYTU

- (5) Państwa członkowskie mogą zdecydować się na wspieranie popytu na usługi dostępu szerokopasmowego za pomocą niepieniężnych środków po stronie popytu. Zasadniczo niepieniężne środki po stronie popytu nie stanowią pomocy państwa. Mogą one przybierać różne formy.
- (6) Mogą to być środki ukierunkowane na zwiększenie postrzeganej wartości dostępu szerokopasmowego do internetu przez uwzględnienie innych niż cena aspektów popytu na usługi dostępu szerokopasmowego. Środki takie są zazwyczaj ukierunkowane albo na podniesienie jakości dostępnych treści²⁶, albo informowanie konsumentów o sposobie korzystania z nich.
- (7) Niepieniężne środki po stronie popytu mogą również przyjąć formę narzędzi zagregowanego popytu, które można stosować do zmniejszenia poziomu niepewności co do wielkości rynku dla potencjalnych dostawców, do koordynacji popytu oraz do zapewnienia większej pewności co do prawdopodobnych zysków z wejścia na określony rynek. Można tego dokonać, mierząc w pierwszej kolejności potencjalny popyt za pomocą badań, a następnie przedstawiając wyniki tych badań na ogólnodostępnej stronie internetowej organów publicznych. Może to obejmować element ogólnego poparcia użytkowników przed realizacją sieci, na przykład za pośrednictwem platform usługowych, w celu zweryfikowania i agregacji określonego poziomu popytu przed rozpoczęciem inwestycji publicznych lub prywatnych. Użytkownicy mogą również stać się zainteresowanymi stronami projektu przez oddolne/samopomocowe modele inwestycji takie jak spółdzielnie. Informacje te powinny być dostępne dla wszystkich operatorów na

²⁴ Zob. decyzja Komisji C(2010) 5696 z dnia 11 sierpnia 2010 r., sprawa N 407/09 – Hiszpania – Optical fibre Catalonia (Xarxa Oberta) (Dz.U. C 259 z 25.9.2010, s. 1). Zob. także pkt 205 zawiadomienia w sprawie pojęcia pomocy państwa.

²⁵ Zob. pkt 206 zawiadomienia w sprawie pojęcia pomocy państwa. Konieczne byłoby rozdzielenie wydatków kapitałowych (i związanej z nimi amortyzacji) wykorzystywanych zarówno w działalności niegospodarczej, jak i w działalności gospodarczej, między te dwa rodzaje działalności na podstawie odpowiednich kluczy rozliczeniowych.

²⁶ Może to obejmować: (i) promowanie programów administracji elektronicznej (np. telemedycyny, e-opieki, kształcenia na odległość, technologii informacyjno-komunikacyjnych w szkołach); (ii) promowanie lokalnych i sektorowych treści cyfrowych (np. dziedzictwa kulturowego, turystyki, treści edukacyjnych, rolnictwa lokalnego/produktów spożywczych itp.); (iii) zwiększenie bezpieczeństwa internetu, prywatności oraz określenie norm jakości lub norm dotyczących reklam.

niedyskryminujących warunkach. Jeżeli tak zagregowany popyt jest jednak dostępny jedynie dla jednego operatora lub dla wybranych operatorów, na przykład przez łączenie klientów w ramach jednej umowy lub przez włączenie elementu zobowiązania użytkowników do wykupienia abonamentu u jednego operatora lub u kilku operatorów, może to skutkować przyznaniem pomocy państwa tym operatorom.

6.2. ŚRODKI ADMINISTRACYJNE I REGULACYJNE

- (8) Państwa członkowskie mogą wybrać kilka rodzajów środków, by przyspieszyć rozwój sieci szerokopasmowych, w tym sieci 5G, poza bezpośrednim przekazywaniem środków finansowych przedsiębiorstwom²⁷. Zgodnie ze zobowiązaniami prawnymi (lub wykraczając poza ich zakres stosowania) mogą one ułatwić np. proces przyznawania praw drogi²⁸ lub wymagać, by operatorzy sieci współużytkowali część swojej infrastruktury. Ponadto zgodnie z przepisami regulacyjnymi państwa członkowskie mogą wymagać, aby operatorzy uzyskali dostęp do infrastruktury technicznej kontrolowanej przez podmioty publiczne, w ramach której można umieścić elementy ultraszybkiej sieci²⁹.
- (9) Operatorzy, którzy chcą wprowadzić ultraszybkie sieci, mogą zwrócić się do przedsiębiorstw zajmujących się sieciami łączności elektronicznej, sieciami gazowymi, energetycznymi, ciepłowniczymi i wodociągowymi, wykonujących prace budowlane w pełni lub częściowo finansowane ze środków publicznych, o uwzględnienie uzasadnionych wniosków dotyczących koordynacji prac budowlanych, pod warunkiem że nie wiąże się to z żadnymi dodatkowymi kosztami ani nie utrudnia kontroli nad koordynacją prac³⁰. Taka koordynacja nie będzie stanowiła pomocy państwa, pod warunkiem że operator składający wniosek pokrywa własne koszty, a możliwość taka jest oferowana w sposób przejrzysty i niedyskryminujący wszystkim zainteresowanym operatorom (np. infrastruktury energetycznej, gazowej, wodociągowej, ściekowej itp.), a nie tylko operatorom z sektora łączności elektronicznej³¹. Nie można jednak wykluczyć, że finansowanie

²⁷ Jak wyjaśniono również w zaleceniu Komisji w sprawie zestawu narzędzi w zakresie łączności, zalecenie Komisji z dnia 18 września 2020 r. w sprawie wspólnego unijnego zestawu narzędzi służących zmniejszeniu kosztów wprowadzania sieci o bardzo dużej przepustowości oraz zapewnieniu terminowego i sprzyjającego inwestycjom dostępu do widma radiowego 5G, aby wspierać łączność z myślą o odbudowie gospodarki po kryzysie związanym z COVID-19 w Unii (C(2020) 6270 final).

²⁸ W dyrektywie w sprawie zmniejszenia kosztów sieci szerokopasmowych (dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/61/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie środków mających na celu zmniejszenie kosztów realizacji szybkich sieci łączności elektronicznej, Dz.U. L 155 z 23.5.2014, s. 1) przewiduje się szybsze, prostsze i bardziej przejrzyste procedury udzielania zezwoleń.

²⁹ Zgodnie z dyrektywą w sprawie zmniejszenia kosztów sieci szerokopasmowych nowe budynki są wyposażone w infrastrukturę techniczną przystosowaną do szybkich łączy (taką jak minikanały) i umożliwiają dostęp do infrastruktury znajdującej się wewnątrz budynku.

³⁰ Prace inżyniersko-budowlane, takie jak roboty ziemne w pasie drogowym związane z instalacją szybkich łączy szerokopasmowych, stanowią do 80 % kosztów budowy ultraszybkich sieci.

³¹ Zob. decyzja Komisji C(2010) 889 z dnia 8 lutego 2010 r., sprawa N 383/09 – Niemcy – Zmiana programu pomocy państwa w zakresie łączności szerokopasmowej N 150/2008 – Broadband in the rural areas of Saxony (Dz.U. C 93 z 13.4.2010, s. 8). Ten przypadek dotyczył sytuacji, w której prace ogólne z zakresu inżynierii lądowej, na przykład konserwacja dróg, nie stanowiły pomocy państwa. Środki podjęte przez władze niemieckie stanowiły „prace ogólne z zakresu inżynierii lądowej”, które zostałyby przeprowadzone przez państwo dla potrzeb konserwacji, niezależnie od sytuacji. Możliwość rozmieszczenia – na koszt operatorów – kanałów i infrastruktury szerokopasmowej przy

takich prac ze środków publicznych może wiązać się z pomocą państwa, jeżeli są one ograniczone do sektora łączności szerokopasmowej lub wyraźnie ukierunkowane na jego potrzeby lub na potrzeby jednego lub kilku wybranych operatorów sieci szerokopasmowej.

- (10) W celu ułatwienia dostępu do istniejącej infrastruktury technicznej w przejrzysty sposób dostawcy publicznych sieci łączności, na wniosek, mają prawo dostępu do minimalnego zakresu informacji dotyczących lokalizacji i przebiegu, rodzaju i aktualnego sposobu użytkowania infrastruktury oraz punktu kontaktowego.
- (11) W zaleceniu w sprawie zestawu narzędzi w zakresie łączności określono wytyczne dotyczące opracowania najlepszych praktyk na potrzeby wspierania łączności na podstawie dyrektywy w sprawie zmniejszenia kosztów sieci szerokopasmowych oraz przepisów zawartych w Europejskim kodeksie łączności elektronicznej w celu określenia środków, które w najskuteczniejszy sposób umożliwiają operatorom realizację sieci o bardzo dużej przepustowości i zachęcają ich do tego. W dniu 25 marca 2021 r. Komisja przyjęła wspólny unijny zestaw narzędzi w zakresie łączności³² obejmujący zestaw najlepszych praktyk, które uznaje się za najskuteczniejsze w umożliwianiu operatorom realizacji sieci o bardzo dużej przepustowości i zachęcaniu ich do tego.

7. BRAK KORZYŚCI

7.1. INWESTYCJE ZGODNE Z ZASADAMI RYNKU

- (12) Jeżeli organ publiczny inwestuje w rozwój infrastruktury szerokopasmowej na warunkach porównywalnych z warunkami inwestora prywatnego działającego w normalnych warunkach rynkowych, zgodnie z zasadami testu prywatnego inwestora, pomoc państwa nie będzie miała miejsca³³.
- (13) Zgodnie z orzecznictwem Trybunału z zasady równego traktowania wynika, że kapitał oddany pośrednio lub bezpośrednio przez państwo do dyspozycji przedsiębiorstwa w okolicznościach odpowiadających normalnym warunkom rynkowym nie może być uznany za pomoc państwa. Gdy udział kapitałowy lub dokapitalizowanie przez inwestora publicznego nie daje wystarczającej perspektywy zysków, nawet w ujęciu długoterminowym, wówczas tego rodzaju interwencję uważa się za pomoc w rozumieniu art. 107 TFUE, a jej zgodność ze wspólnym

przeprowadzaniu konserwacji dróg ogłoszono publicznie i nie była ona ograniczona do sektora łączności szerokopasmowej lub na niego ukierunkowana. Nie można jednak wykluczyć, że finansowanie takich prac ze środków publicznych wchodzi w zakres pojęcia pomocy w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, jeżeli są one ograniczone do sektora łączności szerokopasmowej lub wyraźnie ukierunkowane na jego potrzeby.

³² <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/connectivity-toolbox-member-states-agree-best-practices-boost-timely-deployment-5g-and-fibre>

³³ Więcej informacji można znaleźć w sekcji 4.2 zawiadomienia w sprawie pojęcia pomocy państwa. Należy zauważyć, że uwzględnić można jedynie te korzyści i zobowiązania, które są związane z rolą państwa jako podmiotu gospodarczego, z wyłączeniem tych związanych z jego rolą jako organu publicznego (np. jeżeli interwencja państwa wynika z przyczyn związanych z polityką publiczną takich jak zmniejszanie przepaści cyfrowej, zachowanie państwa, mimo że jest racjonalne z punktu widzenia polityki publicznej, może jednocześnie obejmować takie aspekty, których prywatny inwestor w normalnych warunkach by nie uwzględnił).

rynkiem musi zostać oceniona wyłącznie na podstawie kryteriów określonych w tym postanowieniu³⁴.

- (14) Zgodność z warunkami rynkowymi należałoby ustalić na zasadzie *ex ante*,³⁵ na podstawie informacji dostępnych w momencie podejmowania decyzji w sprawie interwencji (np. za pomocą biznesplanu opartego na ocenach ekonomicznych porównywalnych do tych, które w podobnych okolicznościach przeprowadziłby racjonalny prywatny inwestor w celu określenia rentowności lub korzyści ekonomicznych transakcji). Zgodność transakcji z warunkami rynkowymi można ustalić bezpośrednio za pomocą informacji rynkowych dotyczących transakcji: gdy transakcja jest przeprowadzana na zasadzie *pari passu* przez podmioty publiczne i podmioty prywatne³⁶ lub gdy dotyczy ona sprzedaży i kupna aktywów, towarów i usług (lub innych porównywalnych transakcji) przeprowadzanych w drodze konkurencyjnej, przejrzystej, niedyskryminującej i bezwarunkowej procedury przetargowej³⁷. Jeżeli interwencja podmiotów publicznych nie odbywa się na zasadzie *pari passu* z interwencją operatorów prywatnych lub jeżeli transakcja nie została zrealizowana w drodze procedury przetargowej, istnieje możliwość wykazania, że transakcja jest zgodna z warunkami rynkowymi, za pomocą analizy porównawczej³⁸ lub innych metod oceny³⁹. Względy szczególne mają zastosowanie na potrzeby ustalenia, czy warunki kredytów i gwarancji są zgodne z warunkami rynkowymi⁴⁰.
- (15) Komisja wyjaśniła w swojej praktyce w sektorze łączności szerokopasmowej⁴¹, że zgodność inwestycji publicznej z warunkami rynkowymi można wykazać⁴² na

³⁴ Wyrok Trybunału z dnia 21 marca 1991 r., Republika Włoska/Komisja, C-303/88, ECLI:EU:C:1991:136, pkt 20–22.

³⁵ Nie wystarczy oparcie się na ocenach ekonomicznych *ex post* prowadzących do retrospektywnego ustalenia, że inwestycja dokonana przez odnośne państwo członkowskie była rzeczywiście zyskowna.

³⁶ Zob. pkt 86–88 zawiadomienia w sprawie pojęcia pomocy państwa. Aby stwierdzić, czy transakcja odbywa się na zasadzie *pari passu*, należy ocenić przede wszystkim następujące kryteria: a) czy podjęcie decyzji o interwencji podmiotów publicznych i podmiotów prywatnych oraz realizacja inwestycji nastąpiły w tym samym czasie, czy też upłynął pewien czas między tymi interwencjami; b) czy warunki transakcji są takie same dla podmiotów publicznych i wszystkich zaangażowanych podmiotów prywatnych, uwzględniając również możliwość wzrostu lub obniżenia się poziomu ryzyka w czasie; c) czy interwencja podmiotów prywatnych ma faktyczne znaczenie gospodarcze, a nie jest tylko symboliczna lub marginalna; oraz d) czy pozycja wyjściowa podmiotów publicznych i zaangażowanych podmiotów prywatnych jest porównywalna w odniesieniu do transakcji, uwzględniając na przykład ich wcześniejsze zaangażowanie gospodarcze względem odnośnego przedsiębiorstwa, możliwe do osiągnięcia synergii, zakres, w jakim poszczególni inwestorzy ponoszą podobne koszty transakcyjne lub wszelkie inne okoliczności charakterystyczne dla danego podmiotu publicznego lub prywatnego, które mogłyby zniekształcić porównanie.

³⁷ Zob. pkt 89–96 zawiadomienia w sprawie pojęcia pomocy państwa.

³⁸ Analiza porównawcza w świetle warunków, w jakich miały miejsce porównywalne transakcje przeprowadzane przez porównywalne podmioty prywatne w porównywalnych sytuacjach. Zob. pkt 98–100 zawiadomienia w sprawie pojęcia pomocy państwa.

³⁹ Zob. pkt 100–105 zawiadomienia w sprawie pojęcia pomocy państwa.

⁴⁰ Zob. pkt 108–114 zawiadomienia w sprawie pojęcia pomocy państwa.

⁴¹ Zob. decyzja Komisji C(2007) 6072 final z dnia 11 grudnia 2007 r. w sprawie C-53/2006 (ex N 262/2005, ex CP 127/2004) – Niderlandy – Citynet Amsterdam (Dz.U. L 247 z 16.9.2008, s. 27) oraz decyzja Komisji C(2012)5051 final z dnia 25 lipca 2012 r., sprawa SA.33063 – Włochy – Trentino NGA (Dz.U. C 323, s. 6). W sprawie Citynet Amsterdam Komisja potwierdziła, że inwestycja miasta Amsterdam w budowę światłowodowej sieci dostępowej FTTH nie wiązała się z pomocą państwa. W sprawie Trentino Komisja wyraziła poważne wątpliwości, czy projekt spełnia kryteria pozwalające

przykład wtedy, gdy inwestycja ta jest realizowana w tym samym czasie⁴³ i na takich samych warunkach (a zatem przy takim samym poziomie ryzyka i korzyści), jak ekonomicznie znaczący udział podmiotu prywatnego (np. pod względem kapitału, całkowitej kwoty, udziału w całkowitym koszcie) o porównywalnej wielkości i sytuacji, działającego w normalnych warunkach gospodarki rynkowej („równoczesny udział”). Analiza równoczesności stanowi jeden, ale niekoniecznie jedyny element pozwalający stwierdzić brak pomocy państwa. Istotne są również inne elementy, takie jak istnienie solidnego biznesplanu *ex ante* (najlepiej zatwierdzonego przez ekspertów zewnętrznych) wykazującego, że inwestycja zapewnia inwestorom odpowiednią stopę zwrotu, zgodną z normalną rynkową stopą zwrotu, której operatorzy mogliby racjonalnie oczekiwać w przypadku podobnych projektów przy uwzględnieniu poziomu ryzyka i przyszłych oczekiwań (na podstawie obliczenia wewnętrznej stopy zwrotu z inwestycji lub obliczeń wartości bieżącej netto)⁴⁴. Jak podkreślono w praktyce, jeżeli w projekcie uczestniczą inwestorzy prywatni, warunkiem koniecznym jest przyjęcie przez nich ryzyka handlowego związanego z inwestycją na tych samych warunkach, co inwestor publiczny, tak aby inwestycja publiczna nie podlegała zasadom pomocy państwa⁴⁵.

uznać go za zgodny z warunkami rynkowymi. Projekt Trentino NGN zgłoszony Komisji w 2012 r. dotyczył partnerstwa publiczno-prywatnego między prowincją Trydent a przedsiębiorstwem Telecom Italia (TI) na rzecz wdrożenia sieci nowej generacji (NGN), w tym sieci FTTH w oddalonych regionach prowincji. Prowincja wniosła wkład pieniężny w wysokości 50 mln EUR, podczas gdy TI wniosłoby wkłady niepieniężne, w tym 1) nieodwołalne prawa do wykorzystywania jego istniejącej infrastruktury pasywnej (kanałów i słupów) ze skutkiem natychmiastowym oraz 2) własność całej sieci miedzianej z perspektywą migracji klientów do nowej sieci FTTH, która miała zostać wdrożona. Do projektu przystąpiło dwóch dodatkowych udziałowców z mniejszymi udziałami kapitałowymi. Po sześciu latach od wniesienia pierwszego wkładu lub po osiągnięciu określonej liczby linii uruchomionych w nowej sieci TI mogłoby podjąć decyzję o skorzystaniu z opcji kupna i nabyciu pełnej własności Trentino NGN. Ponadto przedsiębiorstwo Telecom Italia miało zostać wyznaczone na dostawcę usług dla Trentino NGN w zakresie budowy i eksploatacji sieci oraz świadczenia usług łączności. Komisja miała w szczególności wątpliwości co do tego: a) czy ocena wkładów rzeczowych dokonanych przez Telecom Italia została zrealizowana na warunkach rynkowych i nie zawierała żadnych ukrytych korzyści dla TI, w szczególności jeżeli chodzi o wartość sieci miedzianej, która miała zostać wyłączona; b) czy istniały jakiegokolwiek ukryte korzyści płynące z oddzielnych umów, na mocy których TI miało działać jako usługodawca na rzecz Trentino NGN i świadczyć usług łączności na rzecz użytkowników końcowych; c) czy projekt był faktycznie rentowny z perspektywy prywatnego inwestora; oraz d) czy opcja kupna przyznana Telecom Italia nie ograniczała stopy zwrotu dla władz prowincji Trydent do poziomu, którego prywatny inwestor nie zaakceptowałby, zważywszy na poziom ryzyka, które władze prowincji Trydent podjęły jako inwestor finansowy projektu.

42 Zob. decyzja Komisji C(2007) 6072 final z dnia 11 grudnia 2007 r. w sprawie C-53/2006 (ex N 262/2005, ex CP 127/2004) – Niderlandy – Citynet Amsterdam (Dz.U. L 247 z 16.9.2008, s. 27).

43 Istnienie kolejnych interwencji państwa dotyczących tego samego projektu infrastruktury szerokopasmowej może podważać wniosek, że prywatny inwestor również zastosowałby podobny środek. Zob. w tym względzie pkt 81 zawiadomienia w sprawie pojęcia pomocy państwa.

44 Więcej informacji w tym względzie można znaleźć w sekcji 4.2, a w szczególności w pkt 101–105 zawiadomienia w sprawie pojęcia pomocy państwa. Zob. także decyzja Komisji C(2012) 3025 final z dnia 8 maja 2012 r., sprawa SA.22668 (C 8/2008 (ex NN 4/2008)) – Hiszpania – Ciudad de la Luz film studios (Dz.U. L 85 z 23.3.2013, s. 1) oraz decyzja Komisji C(2012)5051 final z dnia 25 lipca 2012 r., sprawa SA.33063 – Włochy – Trentino NGA (Dz.U. C 323, s. 6).

45 Zob. pkt 17 wytycznych w sprawie sieci szerokopasmowych z 2013 r.

To samo dotyczy również innych form wsparcia ze strony państwa, takich jak pożyczki uprzywilejowane lub gwarancje⁴⁶.

- (16) Interwencja publiczna zgodna z testem prywatnego inwestora może być istotna w przypadku różnych projektów rozwoju sieci, zwłaszcza na obszarach miejskich i podmiejskich, w których istnieje wystarczające uzasadnienie biznesowe, by pozwolić na wiarygodne inwestycje komercyjne ze strony partnerów prywatnych i publicznych w normalnych warunkach rynkowych. Na przykład na obszarach miejskich i na głównych lądowych szlakach transportowych, na których rozwój sieci 5G może przyciągnąć finansowanie prywatne, państwa członkowskie mogą rozważyć, w jakim stopniu podmioty prywatne i podmioty publiczne mogłyby uczestniczyć w projekcie rozwoju sieci ruchomej 5G lub korytarza 5G na zwykłych warunkach rynkowych, w którym to przypadku pomoc państwa nie miałaby miejsca. Projekty takie mogą mieć formę spółki joint venture lub ustanowienia programów kapitałowych lub funduszy⁴⁷ wspierających operatorów w rozwoju nowych lub modernizacji istniejących sieci i mających za cel ogólny przyciągnięcie dodatkowych inwestycji prywatnych. Takie środki nie wiązałyby się z pomocą państwa, gdyby zostały opracowane zgodnie z normalnymi warunkami rynkowymi.

a. Eksploatacja infrastruktury szerokopasmowej powierzona jako usługa świadczona w ogólnym interesie gospodarczym (UOIG) zgodnie z kryteriami określonymi w wyroku w sprawie Altmark

- (17) W niektórych przypadkach państwa członkowskie mogą być zdania, że zapewnienie sieci łączności elektronicznej należy uważać za usługę świadczoną w ogólnym interesie gospodarczym („UOIG”) w rozumieniu art. 106 ust. 2 TFUE⁴⁸ oraz orzecznictwa w sprawie Altmark, i na tej podstawie zapewnić publiczne finansowanie. W takim przypadku pomoc państwa jest wykluczona.
- (18) Rekompensata z tytułu świadczenia usług dostępu szerokopasmowego określonych jako UOIG nie wiąże się z pomocą państwa, jeśli spełnia łącznie cztery następujące warunki (tzw. warunki określone w wyroku w sprawie Altmark)⁴⁹:
- po pierwsze, projekt infrastrukturalny jest niezbędny do świadczenia rzeczywistych usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, w odniesieniu do których przedsiębiorstwu będącemu beneficjentem powierzono jasno określone obowiązki świadczenia usług publicznych;

⁴⁶ Obwieszczenie Komisji w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE do pomocy państwa w formie gwarancji (Dz.U. C 155 z 20.6.2008, s. 10) oraz sprostowanie do obwieszczenia (Dz.U. C 244 z 25.9.2008, s. 32).

⁴⁷ Zob. pkt 108–114 zawiadomienia w sprawie pojęcia pomocy państwa.

⁴⁸ Zgodnie z orzecznictwem świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym powierza się przedsiębiorstwom aktem organu publicznego. W związku z tym świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym może być powierzone podmiotowi gospodarczemu poprzez udzielenie koncesji na wykonywanie usług publicznych; zob. wyrok Sądu Pierwszej Instancji z dnia 13 czerwca 2000 r., EPAC – Empresa para a Agroalimentação e Cereais, SA/Komisja, sprawy połączone T-204/97 i T-270/97, ECLI:EU:T:2000:148, pkt 126 oraz wyrok Sądu Pierwszej Instancji z dnia 15 czerwca 2005 r., Fred Olsen, SA/Komisja, T-17/02, ECLI:EU:T:2005:218, pkt 186, 188–189.

⁴⁹ Zob. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 24 lipca 2003 r., Altmark Trans i Regierungspräsidium Magdeburg, C-280/00, EU:C:2003:415, oraz komunikat Komisji w sprawie stosowania reguł Unii Europejskiej w dziedzinie pomocy państwa w odniesieniu do rekompensaty z tytułu usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym (Dz.U. C 8 z 11.1.2012, s. 4).

w przypadku sieci szerokopasmowych obejmuje to spełnienie warunków dotyczących definicji UOIG określonych w sekcji 3 wytycznych;

- po drugie, parametry, na podstawie których obliczana jest rekompensata, zostały ustalone z góry w sposób obiektywny i przejrzysty; w przypadku sieci szerokopasmowych rekompensata powinna być ustalana na zasadzie *ex ante* w celu pokrycia oczekiwanej luki w finansowaniu w danym okresie⁵⁰;
 - po trzecie, rekompensata nie może przekraczać kwoty niezbędnej do pokrycia całości lub części kosztów poniesionych w celu wykonania obowiązków świadczenia usług publicznych, przy uwzględnieniu związanych z nimi przychodów oraz rozsądnego zysku z tytułu wypełniania tych obowiązków; w przypadku sieci szerokopasmowych rekompensata powinna być ograniczona do świadczenia usług hurtowego dostępu;
 - po czwarte, jeżeli wybór przedsiębiorstwa, któremu ma zostać powierzone wykonywanie obowiązków świadczenia usługi publicznej, nie został w danym przypadku dokonany w ramach procedury udzielania zamówień publicznych, pozwalającej na wyłonienie wykonawcy zdolnego do świadczenia tych usług po najniższym koszcie dla społeczności, poziom rekompensaty ustala się na podstawie analizy kosztów, jakie poniosłoby typowe prawidłowo zarządzane przedsiębiorstwo⁵¹.
- (19) Jeżeli co najmniej jedno z powyższych kryteriów nie jest spełnione, interwencja publiczna stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 107 TFUE. W takich sytuacjach pomoc należy rozpatrywać w świetle warunków zgodności określonych w decyzji w sprawie UOIG lub w zasadach ramowych dotyczących UOIG z uwzględnieniem szczególnych warunków, o których mowa w sekcji 3 wytycznych⁵².

7.2. OGÓLNE ŚRODKI ADMINISTRACYJNE DLA KONSUMENTÓW

- (20) Pod pewnymi warunkami można wykluczyć przyznanie korzyści przedsiębiorstwom budowlanym odbierającym bony, na przykład jeżeli dany środek ma charakter ogólnego środka administracyjnego. Może to mieć miejsce w sytuacjach, w których państwo członkowskie oferuje indywidualnym konsumentom nieprowadzącym żadnej działalności gospodarczej bony na ogólne prace inżynieryjno-budowlane, na przykład w celu zapewnienia gotowości nowych obiektów budowlanych lub budynków do obsługi inteligentnych sieci. W tym przypadku, aby wykluczyć

⁵⁰ Zob. decyzja Komisji C(2016) 7005 final z dnia 7 listopada 2016 r. w sprawie SA.37183 (2015/NN) – Francja – Plan France Très Haut Débit (Dz.U. C 68 z 3.3.2017, s. 1).

⁵¹ W niektórych sprawach dotyczących łączności szerokopasmowej Komisja uznała, że pomoc państwa nie istnieje ze względu na spełnienie kryteriów określonych w wyroku w sprawie Altmark, np. w decyzji Komisji C (2004) 4343 final z dnia 16 listopada 2004 r., sprawa N381/2004 – Francja – Projet de réseau de télécommunication haut débit des Pyrénées Atlantiques (Dz.U. C 162 z 2.7.2005, s. 5), decyzji Komisji C(2009) 7426 final z dnia 30 września 2009 r., SA.21630 (N 331/2008) – Francja – Réseau à très haut débit en Hauts-de-Seine (Dz.U. C 256 z 23.9.2010, s. 1), oraz w decyzji Komisji C(2016)7005 final z dnia 7 listopada 2016 r. w sprawie SA.37183 (2015/NN) – Francja – Plan France Très Haut Débit (Dz.U. C 68 z 3.3.2017, s. 1).

⁵² W takich przypadkach środki musiałyby zostać opracowane zgodnie z decyzją w sprawie UOIG lub zasadami ramowymi dotyczącymi UOIG z uwzględnieniem szczególnych warunków określonych w sekcji 3 niniejszych wytycznych lub mogłyby zostać opracowane zgodnie z warunkami określonymi w wyroku w sprawie Altmark.

istnienie pomocy państwa, należy zaoferować użytkownikom końcowym bony do wykorzystania na prace ogólne w zakresie wszystkich mediów (które mogą obejmować m.in. infrastrukturę energetyczną, gazową, wodociągową, okablowanie wewnątrz budynków). Użytkownicy końcowi mają swobodę wyboru przedsiębiorstwa budowlanego wykonującego prace ogólne oraz swobodę podłączenia się do infrastruktury dowolnego operatora mediów (w tym operatorów z sektora łączności elektronicznej), który oferuje usługi w odniesieniu do danego lokalu. Możliwość korzystania z bonów powinna być oferowana w sposób przejrzysty i niedyskryminujący wszystkim zainteresowanym operatorom (nie powinna być ograniczona do operatorów z sektora łączności elektronicznej ani ukierunkowana na nich, ale dostępna w odniesieniu do wszystkich odpowiednich operatorów mediów, np. infrastruktury energetycznej, gazowej, wodociągowej itp.).

8. BRAK WPLYWU NA WYMIANĘ HANDLOWĄ MIĘDZY PAŃSTWAMI CZŁONKOWSKIMI I BRAK ZAKŁÓCENIA KONKURENCJI

- (21) W przypadkach objętych rozporządzeniem w sprawie pomocy *de minimis*⁵³ przy bardzo niskich kwotach wsparcia publicznego lub rozporządzeniem w sprawie pomocy *de minimis* przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym⁵⁴ zakłócenie konkurencji można wykluczyć *a priori*. W przypadkach objętych rozporządzeniem w sprawie pomocy *de minimis* nie ma potrzeby uzyskiwania uprzedniego zatwierdzenia przez Komisję. Państwa członkowskie nie muszą nawet informować Komisji o takim wsparciu publicznym.
- (22) Pod pewnymi warunkami usługi świadczone za pośrednictwem hotspotów Wi-Fi utworzonych w budynkach administracji publicznej w celu zapewnienia obywatelom dostępu do usług i informacji sektora publicznego mogą nie zakłócać konkurencji ani grozić jej zakłóceniem⁵⁵.

⁵³ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis*, Dz.U. L 352 z 24.12.2013, s. 1.

⁵⁴ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 360/2012 w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym, Dz.U. L 114 z 26.4.2012, s. 8.

⁵⁵ Działalność ta zostałaby uznana za działalność niegospodarczą, a zatem nie podlegałaby zasadom pomocy państwa, gdyby za pośrednictwem takich sieci Wi-Fi udostępniano jedynie usługi publiczne i treści sektora publicznego (strony internetowe sektora publicznego i strony internetowe dostawców usług publicznych), zapewniając bezpłatny dostęp do usług publicznych online, które byłyby również dostępne nieodpłatnie poza internetem (takich jak usługi w zakresie informacji administracyjnej, administracji elektronicznej lub niekomercyjnej informacji turystycznej). Aby zachować ten niegospodarczy charakter, państwa członkowskie nie powinny zezwalać na komercyjną eksploatację nowej sieci w celu świadczenia usług dostępu szerokopasmowego użytkownikom prywatnym lub biznesowym, ograniczając tym samym ryzyko substytucyjności nieograniczonego dostępu szerokopasmowego do internetu i ryzyko zakłócenia konkurencji wobec osób trzecich oferujących podobne treści lub usługi (decyzja Komisji C(2007) 2200 z dnia 30 maja 2007 r., sprawa NN 24/2007 – Republika Czeska – Prague Municipal Wireless Network (Dz.U. C 141 z 26.6.2007, s. 2)).

ZAŁĄCZNIK III – TYPOWE RODZAJE INTERWENCJI ZWIĄZANE ZE WSPARCIEM NA ROZWÓJ SIECI SZEROKOPASMOWYCH

- (1) W swojej praktyce Komisja zaobserwowała pewne powtarzające się mechanizmy finansowania stosowane przez państwa członkowskie w celu wsparcia rozwoju sieci szerokopasmowych, które to finansowanie zazwyczaj stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, chyba że odbywa się na warunkach rynkowych zgodnie z testem prywatnego inwestora (zob. załącznik II). Poniższy wykaz jest orientacyjny i niewyczerpujący, ponieważ organy publiczne mogą opracować różne sposoby wspierania rozwoju sieci szerokopasmowych lub odbiegać od przedstawionych modeli.
- (2) Model finansowania luk: w modelu finansowania luk państwo członkowskie wspiera rozwój sieci stacjonarnych lub ruchomych przez finansowanie luki między tym, co jest komercyjnie opłacalne, a celem, do którego osiągnięcia dąży organ przyznający pomoc⁵⁶. Państwo członkowskie⁵⁷ przyznaje inwestorom dokonującym inwestycji w sieci szerokopasmowe⁵⁸ bezpośrednie dotacje pieniężne na zaprojektowanie i budowę sieci szerokopasmowej, zarządzanie taką siecią i jej komercyjne eksploataowanie, przy uwzględnieniu związanych z tym przychodów oraz rozsądnego zysku. W modelu finansowania luk rozsądny zysk określa się jako stopę zwrotu z kapitału, której wymagałby inwestor, biorąc pod uwagę poziom ryzyka specyficznego dla sektora łączności szerokopasmowej i rodzaj świadczonych usług. Wymagana stopa zwrotu z kapitału jest zazwyczaj określana na podstawie średniego ważonego kosztu kapitału (WACC). Określając wysokość rozsądnego zysku, państwa członkowskie mogą wprowadzić kryteria motywacyjne, w szczególności w zakresie jakości świadczonych usług i przyrostu wydajności. Przyrost wydajności nie może obniżać jakości świadczonych usług. Wszelkie wynagrodzenie za wzrost wydajności musi być określone na poziomie umożliwiającym zrównoważony podział korzyści ze wzrostu wydajności między inwestorem dokonującym inwestycji w sieci szerokopasmowe a państwem członkowskim lub użytkownikami końcowymi. W modelu finansowania luk wybudowana infrastruktura jest w pełni własnością beneficjenta pomocy, który ponosi ryzyko związane z budową nowej infrastruktury i przyciągnięciem wystarczającej liczby klientów.
- (3) Wsparcie niepieniężne: w tym przypadku państwa członkowskie wspierają rozwój stacjonarnych lub ruchomych sieci szerokopasmowych przez udostępnianie istniejącej lub nowo wybudowanej infrastruktury operatorom z sektora łączności elektronicznej. Wsparcie takie może przyjąć różne formy, przy czym najczęściej powtarzającą się jest ta, w której państwa członkowskie udostępniają pasywną infrastrukturę szerokopasmową, realizując prace z zakresu inżynierii lądowej (na przykład poprzez rozkopanie drogi), rozmieszczając kanały bądź światłowody ciemne lub udostępniając istniejącą infrastrukturę (np. kanały, słupy lub wieże).
- (4) Model inwestycji bezpośredniej: w modelu inwestycji bezpośredniej państwo członkowskie buduje sieć stacjonarną lub ruchomą i obsługuje ją bezpośrednio

⁵⁶ „Finansowanie luk” odnosi się do różnicy między kosztami inwestycji a przewidywanym zyskiem w okresie eksploatacji sieci.

⁵⁷ Lub inne organy publiczne przyznające pomoc.

⁵⁸ Termin „inwestorzy” oznacza przedsiębiorstwa lub operatorów sieci łączności elektronicznej, którzy inwestują w budowę i rozwój infrastruktury szerokopasmowej.

w ramach oddziału administracji publicznej lub za pośrednictwem własnego operatora⁵⁹. Sieć finansowana przez państwo jest często obsługiwana jako sieć wyłącznie hurtowego dostępu w celu udostępniania jej dostawcom detalicznych usług dostępu szerokopasmowego na niedyskryminujących zasadach.

- (5) Model koncesjonariusza: w modelu koncesjonariusza państwo członkowskie finansuje budowę stacjonarnej lub ruchomej szerokopasmowej sieci łączności elektronicznej, która pozostaje własnością publiczną, jednak której obsługa zostanie zaoferowana w drodze konkurencyjnej procedury wyboru dostawcy usług łączności elektronicznej, który będzie nią zarządzał i eksploatował ją komercyjnie. Sieć może być wykorzystywana przez operatora z sektora łączności elektronicznej do świadczenia wyłącznie usług hurtowych lub ewentualnie do świadczenia zarówno usług hurtowych, jak i detalicznych.

⁵⁹ Decyzja Komisji C(2011) 7285 final z dnia 19 października 2011 r., sprawa N 330/2010 – Francja – Programme national „Très haut débit” – Volet B (Dz.U. C 364 z 14.12.2011, s. 2), w której wystąpiły różne formy interwencji; jedna z nich przewiduje obsługiwane przez samorządy lokalne (fr. collectivités territoriales) własnych sieci szerokopasmowych w charakterze „administratora”.

ZAŁĄCZNIK IV – INFORMACJE PUBLIKOWANE PRZEZ PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE ZGODNIE Z OBOWIĄZKAMI W ZAKRESIE PRZEJRZYSTOŚCI

Informacje dotyczące poszczególnych przypadków przyznania pomocy, o których mowa w pkt 202 lit. b) wytycznych, muszą obejmować⁶⁰:

- nazwy poszczególnych beneficjentów pomocy:
 - nazwę;
 - identyfikator beneficjenta pomocy;
- rodzaj przedsiębiorstwa będącego beneficjentem pomocy w czasie składania wniosku:
 - MŚP;
 - duże przedsiębiorstwo;
- region, w którym beneficjent ma siedzibę, na poziomie NUTS II lub niższym;
- główny sektor lub główną działalność beneficjenta pomocy w odniesieniu do danej pomocy, określone za pomocą grupy NACE (trzycyfrowy kod numeryczny)⁶¹;
- element pomocy, wyrażony jako pełna kwota w walucie krajowej. W odniesieniu do programów w formie korzyści podatkowych informacji na temat kwot pomocy⁶² można udzielać z wykorzystaniem następujących przedziałów (w milionach EUR):
 - [0,1–0,5]
 - [0,5–1];
 - [1–2];
 - [2–5];
 - [5–10];
 - [10–30];
 - [30–60];
 - [60–100];
 - [100 i więcej];
- jeżeli różni się od elementu pomocy, nominalną kwotę pomocy wyrażoną w całości w walucie krajowej⁶³;

⁶⁰ Z wyjątkiem tajemnic handlowych i innych informacji poufnych w należycie uzasadnionych przypadkach oraz pod warunkiem uzyskania zgody Komisji (komunikat Komisji w sprawie tajemnicy służbowej w decyzjach dotyczących pomocy państwa, C(2003) 4582 (Dz.U. C 297 z 9.12.2003, s. 6)).

⁶¹ Rozporządzenie (WE) nr 1893/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie statystycznej klasyfikacji działalności gospodarczej NACE Rev. 2 i zmieniające rozporządzenie Rady (EWG) nr 3037/90 oraz niektóre rozporządzenia WE w sprawie określonych dziedzin statystycznych (Dz.U. L 393 z 30.12.2006, s. 1).

⁶² Publikowana kwota to maksymalna dozwolona korzyść podatkowa, a nie kwota odliczana każdego roku (np. w kontekście ulg podatkowych publikuje się raczej maksymalną dopuszczalną kwotę ulgi podatkowej, a nie rzeczywistą kwotę, która może zależeć od przychodów podlegających opodatkowaniu i ulegać zmianom każdego roku).

⁶³ Ekwiwalent dotacji brutto lub, w stosownych przypadkach, kwota inwestycji. W przypadku pomocy operacyjnej można podać roczną kwotę pomocy na beneficjenta. W odniesieniu do programów pomocy w formie korzyści podatkowych kwotę tę można podać w przedziałach określonych w pkt 139.

- instrument pomocy⁶⁴:
 - dotacja/dotacja na spłatę odsetek/umorzenie długu;
 - pożyczka/zaliczki zwrotne/dotacja podlegająca zwrotowi;
 - gwarancja;
 - korzyść podatkowa lub zwolnienie podatkowe;
 - finansowanie ryzyka;
 - inne (należy określić);
 - data przyznania pomocy i data publikacji;
 - cel pomocy;
- nazwy organu przyznającego pomoc lub organów przyznających pomoc;
- w stosownych przypadkach nazwa podmiotu, któremu powierzono zadanie, oraz nazwy wybranych pośredników finansowych;
- numer środka pomocy podany w decyzji zatwierdzonej na podstawie niniejszych wytycznych.

Publikowana kwota to maksymalna dozwolona korzyść podatkowa, a nie kwota odliczana każdego roku (np. w kontekście ulg podatkowych publikuje się raczej maksymalną dopuszczalną kwotę ulgi podatkowej, a nie rzeczywistą kwotę, która może zależeć od przychodów podlegających opodatkowaniu i ulegać zmianom każdego roku).

⁶⁴ Jeżeli pomoc przyznaje się za pomocą wielu instrumentów, kwotę pomocy należy podać w rozbiciu na poszczególne instrumenty.

**ZAŁĄCZNIK V – INFORMACJE PRZEKAZYWANE PRZEZ PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE
ZGODNIE Z OBOWIĄZKAMI SPRAWOZDAWCZYMI**

Sprawozdanie, o którym mowa w pkt 208 wytycznych, musi – w odniesieniu do danego okresu sprawozdawczego i każdego indywidualnego projektu realizowanego z zastosowaniem środka pomocy zatwierdzonego na podstawie tych wytycznych – zawierać informacje na temat następujących elementów:

- Nazwa beneficjenta lub beneficjentów pomocy
- Łączny koszt (lub szacowany łączny koszt) projektu i średni koszt na lokal, przez który przechodzi infrastruktura (zdefiniowany w pkt 10 załącznika I)
- Kwota przyznanej pomocy i wydatki na pomoc
- Intensywność pomocy
- Źródła finansowania publicznego
- Wskaźniki zasięgu przed interwencją państwa i po niej (w ujęciu bezwzględnym i procentowym).
- W przypadku projektów wspierających rozwój infrastruktury łączności elektronicznej:
 - data oddania infrastruktury do eksploatacji;
 - technologia stosowana w infrastrukturze finansowanej przez państwo;
 - minimalne i średnie prędkości (wysyłania i pobierania) w ramach świadczonych usług;
 - oferowane produkty hurtowego dostępu, w tym warunki dostępu oraz ceny/metody ustalania cen. Produkty hurtowego dostępu wymagane na uzasadnione żądanie i traktowanie takich żądań;
 - liczba podmiotów ubiegających się o dostęp i dostawców usług korzystających z hurtowego dostępu;
 - liczba gospodarstw domowych i przedsiębiorstw, przez które przechodzi infrastruktura finansowana przez państwo;
 - wskaźniki korzystania z sieci.
- W przypadku projektów wspierających rozpowszechnianie usług łączności elektronicznej, takich jak bony:
 - czas trwania środka pomocy;
 - wartość bonu;
 - abonamenty/usługi objęte wsparciem, w tym wsparciem dla urządzeń klienckich lub dla okablowania wewnątrz budynków lub kabla doprowadzającego w domenę prywatnej;
 - wskaźniki korzystania z sieci i liczba użytkowników końcowych, którzy odnieśli korzyści wynikające ze środka pomocy (w podziale na kategorie, np. indywidualni użytkownicy końcowi, MSP, oraz według rodzaju abonamentów/usług objętych wsparciem);

- liczba kwalifikujących się dostawców usług dostępu szerokopasmowego;
- liczba dostawców usług dostępu szerokopasmowego, którzy faktycznie odnieśli korzyści wynikające ze środka pomocy;
- zmiana pozycji rynkowej operatorów w podziale na rodzaje abonamentów/usług objętych wsparciem, z uwzględnieniem odpowiedniej infrastruktury i technologii (tj. FTTH, FTTC, DOCSIS, stały dostęp bezprzewodowy itp.);
- ceny hurtowe i detaliczne przed wdrożeniem środka i po jego wdrożeniu.